

Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU1

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker delvis Moderaternas och Kristdemokraternas anslagsmotioner och förslag om anslag för 2019 inom utgiftsområde 1, som uppgår till ca 14,6 miljarder kronor. I övrigt tillstyrker utskottet de förslag i budgetpropositionen som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) har lagt fram vad gäller utgiftsområde 1.

Övriga motionsyrkanden avstyrks.

I betänkandet finns en reservation (SD) och tre särskilda yttranden (S, C, V, L, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Redogörelse 2017/18:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2017.

Tio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	7
Betänkandets disposition	8
Utskottets överväganden.....	9
Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1	9
Anslag m.m. inom utgiftsområde 1	21
Riksdagsförvaltningens årsredovisning	39
Reservationer	41
Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (SD).....	41
Särskilda yttranden	44
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (S, V, MP).....	44
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (C)	46
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (L)	47
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	48
Proposition 2018/19:1	48
Redogörelse 2017/18:RS1	48
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	49
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och motionärernas anslagsförslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	51
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	52
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas anslagsförslag	53
<i>Tabell</i>	
Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	25

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för budgetåret 2019 inom utgiftsområde 1 i enlighet med utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkterna 6 och 8, bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkt 1 och motionerna

2018/19:2766 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) och

2018/19:2945 av Marta Obminska m.fl. (M) yrkandena 1–4 och avslår motionerna

2018/19:2355 av Jonas Millard m.fl. (SD),

2018/19:2624 av Linda Ylivainio m.fl. (C),

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6,

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 3 och

2018/19:2980 av Bengt Eliasson m.fl. (L).

b) Beställningsbemyndiganden för regeringen

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslagen 6:5 Stöd till politiska partier och 8:1 Mediestöd besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkt 2.

c) Låneram för Riksdagsförvaltningen

Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 120 000 000 kronor och för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 000 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkterna 3 och 5.

d) Investeringsplan för riksdagens fastigheter

Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplan som riktlinje för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2019-2021.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkt 4.

e) Anslagsfinansiering av anläggningstillgångar hos Riksdagens ombudsmän (JO)

Riksdagen godkänner att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2019 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkt 7.

Reservation (SD)

2. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2017/18:RS1 till handlingarna.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 13 december 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Hans Ekström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Ekström (S)*, Marta Obminska (M), Ida Karkiainen (S)*, Ida Drougge (M), Jonas Millard (SD), Per-Arne Håkansson (S)*, Linda Ylivainio (C)*, Mia Sydow Mölleby (V)*, Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Laila Naraghi (S)*, Tuve Skånberg (KD), Erik Ezelius (S)*, Bengt Eliasson (L)*, Fredrik Lindahl (SD), Jonas Eriksson (MP)* och Louise Meijer (M).

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Allmänt

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2018/19:1 i de delar som gäller utgiftsområde 1 Rikets styrelse, Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2017 (redog. 2016/17:RS1) och 10 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19

En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som föreslås i anslagsmotioner.

I bilaga 3 finns utskottets förslag till anslag för 2019.

I propositionen anförs att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop. 2018/19:1 utg.omr. 1 s. 11 f.). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även nödvändiga förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i budgetpropositionen en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten. Regeringen har även avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet. Vad som ska gälla för 2019 framgår av förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa.

Det som anges ovan har inte tillämpats i förhållande till de förslag i budgetpropositionen som avser Riksdagsförvaltningen och Riksdagens ombudsmän (JO). Budgetpropositionens innehåll motsvarar i dessa delar det förslag som respektive myndighet själv lämnar i budgetpropositionen.

Ledamöterna från Moderaterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet lämnat viss kompletterande information till förslagen i sina motioner.

Konstitutionsutskottet har den 22 november 2018 gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen i budgetpropositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottet har valt att inte yttra sig.

Under beredningen av ärendet har riksdagsdirektören Ingvar Mattson den 4 december 2018 informerat utskottet om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2017 och budgetförslagen för 2019.

Vidare har under beredningen företrädare för Regeringskansliet den 6 december 2018 lämnat information om konsekvenserna av olika budgetalternativ.

Redovisning av tillkännagivanden

I budgetpropositionen redovisar regeringen ett antal tillkännagivanden som riksdagen har beslutat om efter förslag från konstitutionsutskottet. Det gäller följande tillkännagivanden:

Inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse redovisas tillkännagivanden om att det bör utvecklas metoder och redskap för kommuner för att identifiera samfund och organisationer som inte bör få stöd från det allmänna eftersom de inte lever upp till grundläggande demokratiska värderingar (bet. 2015/16:KU4 punkt 5, rskr. 2015/16:137), om att regeringen ska utarbeta en strategi för att säkerställa att verksamheter eller åtgärder som riskerar att stödja radikaliserings-, våldsbejakande extremism eller terrorism inte tilldelas statliga eller kommunala medel (bet. 2016/17:KU23 punkt 5, rskr. 2016/17:294) och om att regeringen bör överväga ytterligare satsningar på ett värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck (bet. 2016/17:KU23 punkt 11, rskr. 2016/17:294). Regeringen anser inte att dessa tillkännagivanden är slutbehandlade.

Vidare redovisas inom utgiftsområde 1 ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt på nytt ska låta utreda frågan om en nationell institution

för mänskliga rättigheter i Sverige (bet. 2017/18:KU6 punkt 2, rskr. 2017/18:98). Regeringen anser att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Redovisningen av ovannämnda tillkännagivanden som i budgetpropositionen finns inom utgiftsområde 1 återges närmare längre fram i betänkandet i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet redovisas tillkännagivanden om att det är viktigt att i digitala miljöer där det förekommer våldsförhållande budskap som utgör verktyg för rekrytering till extremistiska organisationer och konstellationer sprida positiva motbudskap om demokrati och våra grundläggande värden (bet. 2015/16:KU4, punkt 7, rskr. 2015/16:137) och om att regeringen bör överväga statlig avhoppbarverksamhet, och om behovet av ökad kunskap hos kommunerna, skolan och andra aktörer om bl.a. det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism (bet. 2016/17:KU23, punkt 8, rskr. 2016/17:294). Regeringen anser inte att dessa tillkännagivanden är slutbehandlade.

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning redovisas ett tillkännagivande om att det finns anledning att se över behovet av ett förtydligt ansvar för skolhuvudmän och andra som arbetar med barn och unga för att motverka radikaliserings, liksom formerna för ett sådant ansvar (bet. 2015/16:KU4 punkt 4, rskr. 2015/16:137). Regeringen gjorde i skrivelse 2017/18:75 bedömningen att tillkännagivandet var slutbehandlat. I budgetpropositionen anges att det av konstitutionsutskottets betänkande (bet. 2017/18:KU21, rskr. 2017/18:325) framgår att utskottet anser att formuleringen om ett förtydligt ansvar för skolhuvudmännen också inkluderar möjligheten att förändra regelverket. Riksdagen anser därmed inte att tillkännagivandet kan anses vara slutbehandlat. Regeringen har därför åter angett att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har den 12 december 2018 bifallit Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar och bestämt utgiftsramen för 2019 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse till 14 593 645 000 kronor (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). I detta betänkande föreslår konstitutionsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I propositionen lämnar regeringen en sådan redovisning. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har regeringen dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1 i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller anslag inom utgiftsområde 1. Slutligen behandlas Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2017.

Utskottets överväganden

Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1

Propositionen

Inledning

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Gällande mål

Riksdagen har inom utgiftsområdet beslutat fem mål. Dessa mål rör samepolitik, demokratipolitik, mänskliga rättigheter, nationella minoriteter och medier.

Samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108). Resultatredovisningen för området Sametinget och samepolitiken vad gäller rennäring och andra näringar sker inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).

Vad gäller politiken för mänskliga rättigheter är målet att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62).

Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272).

För området medier är målet att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96). Inom området medier sker resultatredovisningen samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, som bereds av kulturutskottet.

Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna med riksdagen.

Sametinget och del av samepolitiken

Inledning

Sametinget är en förvaltningsmyndighet inom rennärringsområdet. Det är även ett samiskt folkvalt organ. De övergripande målen för Sametinget är enligt sametingslagen (1992:1433) att verka för en levande samisk kultur, att ta initiativ till verksamheter och att föreslå åtgärder som främjar denna kultur.

Resultat

I propositionen anförts att arbetet med att säkerställa det samiska folkets åtnjutande av sina rättigheter har fortsatt under året. En central del av detta har varit att stärka samiskt inflytande och delaktighet genom bl.a. arbetet med Nordisk samekonvention. Vidare har arbetet med ett förslag till en konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket fortsatt under 2018.

Sametinget har under 2017 besvarat 281 remisser. Det har varit en fortsatt ökning av antalet remitteringar till Sametinget, vilket resulterat i att fler frågor belysts ur ett samiskt perspektiv. Sametinget bedriver även ett aktivt arbete med samisk traditionell kunskap, *Árbediehtu*.

Med utgångspunkt i ett uppdrag som regeringen gav till Sametinget 2015 om en kunskapssammanställning om samers psykosociala hälsa, beviljade regeringen 2017–2018 en ansökan från landstingen i Västerbotten, Norrbotten, Jämtland/Härjedalen och Dalarna om att etablera ett kunskapsnätverk för samers hälsa.

Sametingets styrelse och det ansvariga statsrådet har också fört en fördjupad dialog om viktiga samepolitiska frågor för att öka Sametingets möjlighet till inflytande och delaktighet i den framtida samepolitiken. Vidare har regeringen tillsammans med företrädare för Sametinget deltagit vid FN:s permanenta forum för urfolksfrågor i New York.

För att bidra till målet enligt sametingslagen att bidra till utvecklingen av de samiska språkens användning och ställning i samhället, framför allt i de traditionellt samiska områdena, har Sametinget bl.a. tillsammans med sametingen i Norge och Finland fortsatt samarbetet i projektet *Giellagáldu*. Det är ett kunskaps- och expertorgan som arbetar med att samordna språkvårds- och utvecklingsarbete över nationsgränserna.

Under 2017 fördelade Sametinget totalt 15,4 miljoner kronor till samiska kulturprojekt och samiska organisationer.

I augusti 2018 beslutade regeringen propositionen *Ändringar i regleringen för samtinget och sametingsvalet* (prop. 2017/18:287)¹. I propositionen föreslog regeringen bl.a. vissa ändringar i sametingslagen som innebär några förändringar i Sametingets organisation.

¹ Utskottet behandlade propositionen i betänkande 2018/19:KU9.

Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

Inledning

Området omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamhet. Demokratipolitiken omfattar också arbetet för ett högt och mer jämlikt valdeltagande, ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna, stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen, en ökad demokratisk medvetenhet, att värna demokratin mot antidemokratiska aktörer samt att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat. Området omfattar därutöver samordning och utveckling av frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå, liksom statligt stöd till politiska partier.

Resultat

Högt och jämlikt valdeltagande

I propositionen anförs att valdeltagandet i valet till riksdagen den 9 september 2018 uppgick till 87,2 procent av de röstberättigade, vilket var en ökning med 1,4 procentenheter jämfört med 2014 års val.

I arbetet för ett högt och mer jämlikt valdeltagande i valen 2018 har flera åtgärder genomförts. Insatserna har främst riktats mot grupper av röstberättigade med lågt deltagande i tidigare val, såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning, samt mot socioekonomiskt svaga områden.

I skollagen (2010:800) har det tydliggjorts hur politiska partier kan tas emot i skolor.

Regeringen har under 2018 gett Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att genomföra skolval och att fördela medel till organisationer inom det civila samhället och kommuner som genomför verksamhet för att öka valdeltagandet.

Under 2018 har medel fördelats till riksdagspartierna för särskilda informationsinsatser inför valen. Regeringen har gett Myndigheten för statligt stöd till trossamfund i uppdrag att stimulera trossamfundens arbete med informationsinsatser inför valen. Vidare har regeringen under 2018 gett Myndigheten för tillgängliga medier i uppdrag att driva webbplatsen Alla väljare med lättläst nyhetsinformation för att öka möjligheten för personer med lässvårigheter att tillgodogöra sig information och ta del av den politiska debatten.

Valmyndighetens arbete var under 2017 inriktat på att bl.a. förbereda 2018 års val och Europaparlamentsvalet 2019 samt sametingsvalet 2017. Vidare har Valmyndigheten genomfört säkerhetsanalyser, gjort en klassificering av informationstillgångar samt genomfört en risk- och hotbildsanalys inför valen 2018. För att öka säkerheten inför valen 2018 har Valmyndigheten också samarbetat med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säkerhetspolisen.

I oktober 2017 överlämnade regeringen propositionen Snabbare omval (prop. 2017/18:38) till riksdagen. Riksdagen beslutade i januari 2018 (bet.

2017/18:KU18, rskr. 2017/18:139) att anta förslagen till ändringar i bl.a. vallagen (2005:837). Ändringarna innebär bl.a. att omval ska hållas så snart som möjligt och senast tre månader från beslutet om omval.

Regeringen överlämnade i augusti 2018 propositionen Stärkt skydd för valhemligheten (prop. 2017/18:286)² till riksdagen. I propositionen föreslogs ändringar i vallagen för att stärka väljarnas skydd för valhemligheten i samband med röstning och att öka möjligheterna till personröstning.

Ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna

I propositionen anförs att Statistiska centralbyråns studier visar att kvinnor, unga och utrikes födda alltjämt är underrepresenterade jämfört med den röstberättigade befolkningen i såväl riksdag som kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige efter 2014 års val. Även personer med funktionsnedsättning är underrepresenterade. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har haft i uppdrag att 2014–2017 genomföra insatser för att fler unga kvinnor och män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda.

Inflytande, insyn och delaktighet mellan valen

I propositionen anförs att för att öka kunskapen om och förbättra uppföljningen av demokratipolitiken har regeringen sedan 2015 gett Göteborgs universitet i uppdrag att ta fram indikatorer om befolkningens deltagande och delaktighet i demokratin mellan valen. Uppdraget, som genomförts av SOM-institutet, redovisades i en rapport i maj 2018. I rapporten redovisas uppgifter från 2017 som visar att 61 procent av den vuxna befolkningen är mycket eller ganska intresserade av politik. En större andel män än kvinnor uppger att de är intresserade av politik. Intresset för politik är också större i storstäderna än på landsbygden. Intresset för politik ökar med stigande ålder. Enligt rapporten anser 25 procent av den vuxna befolkningen att de har goda eller mycket goda möjligheter att påverka beslut på kommunal nivå och 21 procent på nationell nivå. Det är endast 5 procent av befolkningen som anser att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut som fattas på EU-nivå.

Vidare anförs i propositionen att det i många socioekonomiskt utsatta stadsdelar och bostadsområden finns problem med att delar av befolkningen inte deltar i eller känner sig delaktiga i demokratin. Regeringen har därför beslutat om en satsning på lokala resurscenter för demokratisk utveckling. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor konstaterar i en uppföljning att de lokala resurscentren bl.a. bidragit till bättre relationer och dialog mellan lokalbor och beslutsfattare, till ökad aktivitet och engagemang i demokratin samt till ett närmare samarbete mellan föreningar, kommuner och lokalt förtroendevalda.

I januari 2018 inrättades den nya myndigheten Delegationen mot segregation, och i juni 2018 beslutade regeringen en långsiktig strategi för att

² Utskottet behandlade propositionen i betänkande 2018/19:KU12.

minska och motverka segregation. Ett av delmålen i strategin är att öka den demokratiska delaktigheten i områden med socioekonomiska utmaningar.

Sveriges Kommuner och Landsting beviljades under 2016 och 2017 medel för ett projekt som syftar till att stärka kommuner i att föra medborgardialog i frågor som rör flyktingmottagande och integration.

Ökad demokratisk medvetenhet

Den rapport som nämns ovan som tagits fram av SOM-institutet visar att en majoritet av befolkningen i åldern 16–85 år ganska eller mycket nöjd med hur demokratin i Sverige fungerar. Andelen nöjda har ökat med 5 procentenheter mellan 2016 och 2017.

Vidare anförs i propositionen bl.a. att Forum för levande historia bidrar till en demokratisk medvetenhet genom att informera och utbilda om historiska skeenden som Förintelsen.

För att främja demokratisk delaktighet bland EU:s medborgare finns EU-programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020.

Arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism

I propositionen anförs att uppdraget för den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism avslutades i december 2017. Den 1 januari 2018 inrättade regeringen Center mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet.

I oktober 2017 presenterade Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting en rapport om kommunernas handlingsplaner mot våldsbejakande extremism. Enligt rapporten hade få kommuner baserat sina handlingsplaner på lokala lägesbilder.

För att ge stöd till barn och unga i riskzonen samt underlätta utträde ur våldsbejakande extremistiska miljöer har Socialstyrelsen på uppdrag av regeringen tagit fram ett stöd till socialtjänstens arbete med återvändare och andra personer som är involverade i sådana miljöer.

I propositionen anförs bl.a. att det förebyggande arbete som riktas till barn och ungdomar ska främja demokratiska värderingar och förebygga ett antidemokratiskt beteende, som t.ex. rasism, diskriminering, hot och hat. För att öka kunskapen om barnens egna erfarenheter av våldsbejakande extremism har regeringen gett Barnombudsmannen i uppdrag att dels tala med barn som direkt eller indirekt är berörda, dels sammanställa aktuell forskning på området. Under 2016–2018 har Göteborgs universitet ett särskilt uppdrag att utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism inklusive rasism och främlingsfientlighet i skolorna.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har sedan 2012 fördelat medel till det civila samhällets organisationer för att stödja förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism. Under 2017 fick myndigheten i uppdrag att ta fram en vägledning om hur kommuner och det civila samhällets organisationer kan samverka för att förebygga

våldsbejakande extremism. I september 2017 överlämnade myndigheten en sådan vägledning.

Myndigheten för stöd till trossamfund har haft i uppdrag att utvidga och fördjupa dialogen med trossamfunden för att stimulera arbetet med demokrati och demokratisk medvetenhet inklusive jämställdhet. Totalförsvarets forskningsinstitut har gemensamt tagit fram en kunskapsöversikt om Muslimska brödraskapet inom ramen för regeringens uppdrag till institutet att kartlägga och analysera våldsbejakande extremistisk propaganda.

Vidare anförs i propositionen bl.a. att riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening att det bör utvecklas metoder och redskap för kommuner för att identifiera samfund och organisationer som inte bör få stöd från det allmänna eftersom de inte lever upp till grundläggande demokratiska värderingar (bet. 2015/16:KU4 punkt 5, rskr. 2015/16:137). Riksdagen har vidare tillkännagett för regeringen som sin mening att regeringen ska utarbeta en strategi för att säkerställa att verksamheter eller åtgärder som riskerar att stödja radikaliserings, våldsbejakande extremism eller terrorism inte tilldelas statliga eller kommunala medel (bet. 2016/17:KU23 punkt 5, rskr. 2016/17:294). I propositionen anförs att Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund i mars 2018 överlämnade betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18). Betänkandet är remitterat. Regeringen tillsatte vidare i mars 2018 en utredning som ser över demokrativillkoren i statsbidragsförordningen. I uppdraget ingår inte att föreskriva på vilka grunder en kommun ska bevilja bidrag till det civila samhället, mot bakgrund av den kommunala självstyrelsen. Däremot har utredaren i uppdrag att bl.a. möta representanter för kommunsektorn och ta fram stödmaterial som kan användas av både statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter som hanterar bidragsgivning. Enligt regeringen är tillkännagivandena inte slutbehandlade.

Dessutom anförs i propositionen att riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening att regeringen bör överväga ytterligare satsningar på ett värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck (bet. 2016/17:KU23 punkt 11, rskr. 2016/17:294). Enligt propositionen ska Jämställdhetsmyndigheten fr.o.m. 2018 enligt sin instruktion främja utvecklingen av förebyggande insatser mot bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott omfattar ideologier, uppfattningar eller värderingar som ger uttryck för fientlighet mot människor som uppfattas bryta mot samhällets normer när det gäller t.ex. sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Regeringen har beslutat om en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026 (skr. 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid). Strategin omfattar även hbtq-personers utsatthet för våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. I mars 2018 redovisade Länsstyrelsen i Östergötlands län uppdraget att ansvara för ett nationellt kompetensteam med tillhörande stödtelefon för att samordna och stödja

arbetet för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och dess olika uttryck (Årsrapport 2017. Länsstyrelsen Östergötlands nationella uppdrag om hedersrelaterat våld och förtryck – verksamheten under 2017). Tillkännagivandet är enligt regeringen inte slutbehandlat.

Arbetet med att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat

I propositionen anförs att Brottsförebyggande rådets rapport Politikernas trygghetsundersökning som genomförs på uppdrag av regeringen visar att var fjärde förtroendevald utsattes för trakasserier, hot eller våld under 2016.

Resultatet visar på en ökning i utsatthetens omfattning. Enligt en fördjupad analys löper kvinnor marginellt större risk än män att utsättas som politiker. Även yngre och personer med utländsk bakgrund löper större risk att utsättas.

Brottsförebyggande rådet fick i juni 2018 i uppdrag att genomföra en ny undersökning för 2018. Totalförsvarets forskningsinstitut har fått ett utökad uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten av hot och hat som riktas mot politiker och journalister.

Regeringen beviljade under 2016 och 2017 Sveriges Kommuner och Landsting medel för att stödja och utveckla kommuners och landstings systematiska arbete med att förebygga och hantera hot mot förtroendevalda.

Linnéuniversitetet fick i juni 2017 i uppdrag att identifiera, utveckla och genomföra kompetens- och kapacitetshöjande insatser riktade till journalister och redaktioner för att förebygga och hantera utsatthet för hot och hat. I april 2018 lanserade Medicinstitutet Fojo vid universitetet Demokratijouren, som innehåller en webbaserad kunskapsbank. I juni 2018 förstärkte regeringen Linnéuniversitetets uppdrag. Förstärkningen avser den fortsatta utvecklingen av bl.a. riktad stöd till särskilt utsatta målgrupper, utbildningar, nätverk och mötesplatser samt stärkt samverkan med berörda aktörer.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har fått i uppgift att fördela medel till det civila samhällets organisationer i enlighet med förordningen (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet. Syftet med förordningen är att stödja projekt som dels minskar förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet, dels stärker utsatta opinionsbildare.

Justitiekanslern och Datainspektionen

Justitiekanslern har som mål att vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. Myndigheten ska med hög kvalitet och effektivitet bevaka statens rätt och medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Antalet inkomna ärenden till Justitiekanslern uppgick 2017 till närmare 12 700, vilket är den högsta siffran hittills. Det var främst skadeståndsanspråken som stod för ökningen. Drygt 6 200 ärenden var en direkt följd av Svea hovrätts dom rörande de som varit registrerade i uppgiftssamlingen Kringresande. Till följd av ökningen av antalet inkomna ärenden ökade även den utgående ärendebalansen inom myndigheten. Trots

detta uppnåddes i allt väsentligt de mål för handläggningstider som myndigheten satt upp. Under 2017 handlade myndigheten drygt 1 100 tillsynsärenden och genomförde fem inspektioner. Med den ramhöjning motsvarande 7 miljoner kronor som Justitiekanslern tilldelades 2017 har myndigheten förstärkt den extraordinära tillsynen bl.a. över Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården.

Vad gäller Datainspektionen anføres i propositionen att den genom tillsyn över behandlingen av personuppgifter samt genom tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet har bidragit till att säkra individens rätt till integritet. Under 2017 inriktade Datainspektionen verksamheten mot bl.a. områden som bedömts vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv och där risken för missbruk eller felaktig användning bedömts vara särskilt stor.

Datainspektionen har också bedrivit ett omfattande arbete med att förbereda sig för uppgiften att vara tillsynsmyndighet enligt EU:s dataskyddsreform. Detta omställningsarbete har tagit resurser från tillsynsverksamheten.

Datainspektionen prioriterade under 2017 även kommittéarbete och remissarbete eftersom det ger myndigheten möjlighet att lyfta fram och synliggöra integritetsfrågorna. Myndigheten driver också en aktiv internationell samverkan.

Politiken för mänskliga rättigheter

I propositionen anføres att strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter³ är en viktig del i och en central utgångspunkt för arbetet med genomförandet av Agenda 2030⁴. Mänskliga rättigheter är en av de frågor som ska genomsyra hela agendan. För att tydliggöra detta har kopplingen mellan agendan och de mänskliga rättigheterna lyfts fram i de beslut som fattats inom ramen för strategin under året. Sammantaget har 15 miljoner kronor avsatts från anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för åtgärder för främjande av det nationella arbetet med mänskliga rättigheter.

Under 2018 har Sverige fått synpunkter och rekommendationer från Europakommissionen mot rasism och intolerans och Europarådets rådgivande kommitté för ramkonventionen. Vidare har regeringen lämnat in Sveriges halvtidsrapport i det s.k. universal periodic review-förfarandet, som är FN:s universella ländergranskningsmekanism.

I propositionen anføres vidare bl.a. att ett fortsatt arbete har bedrivits i enlighet med strategin för att svensk lagstiftning ska vara i enlighet med konventionsåtaganden. Fortsatt arbete har genomförts med anledning av en rekommendation från FN:s barnrättskommitté om att vidta åtgärder för att nationell lagstiftning fullt ut ska överensstämma med FN:s konvention om barnets rättigheter. I mars 2018 beslutade regeringen en proposition om att inkorporera konventionen.

³ Skr. 2016/17:29, bet. 2017/18:KU6, rskr. 2017/18:98.

⁴ Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antogs Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling.

Vidare anför i propositionen bl.a. att ett samordnat och systematiskt arbete har fortsatt att bedrivas med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet, bl.a. genom uppdrag till myndigheter och samverkan med kommuner och landsting.

I enlighet med flera aktuella rekommendationer och synpunkter har arbetet fortsatt med att säkerställa att berörda aktörer har nödvändig kunskap om Sveriges konventionsåtaganden om mänskliga rättigheter och vilka krav dessa innebär för den egna verksamheten. Särskilda åtgärder har vidtagits på nationell, regional och lokal nivå. Uppsala universitet fick under 2017 i uppdrag att kartlägga myndigheters tillämpning av principen om fördragskonform tolkning i förhållande till Sveriges konventionsåtaganden om mänskliga rättigheter. Kartläggningen visar att tillämpningen av principen inte förekommer alls eller endast i begränsad omfattning. När principen uttryckligen tillämpas i domstolspraxis är det endast i förhållande till Europarätten. Orsaken bedöms vara Sveriges dualistiska system, dvs. att den internationella rätten måste införlivas i den svenska rätten innan den kan tillämpas i domstol eller myndighet. För myndigheterna bedöms en orsak också vara bristen på styrning från regering och riksdag.

Under 2017 och 2018 har Uppsala universitet fått förnyat och utvecklat uppdrag om att stärka kompetensen om mänskliga rättigheter hos statligt anställda i syfte att förvalta och vidareutveckla den webbaserade introduktionen samt utarbeta och genomföra verksamhetsanpassade och praktiskt inriktade utbildningsinsatser om de mänskliga rättigheterna för personal på olika nivåer i ett urval av statliga myndigheter. Uppdraget har bl.a. resulterat i att flera tusen statligt anställda utvecklat sin kompetens om mänskliga rättigheter. Drygt 9 000 personer har t.ex. påbörjat introduktionsutbildningen och 5 000 personer, med representation från 73 myndigheter, har avslutat utbildningen. I utvärderingen av utbildningen framgår att 80 procent av deltagarna anser att den är relevant för deras yrkesutövning.

Regeringen har under 2018 beslutat om förordningen (2018:1533) om statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället. Ändamålet med statsbidraget är att det ska bidra till att tillgodose behov av säkerhetshöjande åtgärder hos organisationer inom det civila samhället vars verksamhet påverkas av rädsla för hot, våld och trakasserier.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening att regeringen skyndsamt på nytt ska låta utreda frågan om en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige (bet. 2017/18:KU6 punkt 2, rskr. 2017/18:98). Regeringskansliet beslutade i mars 2018 om ett uppdrag att utreda frågan. Regeringen anför att riksdagens tillkännagivande därmed får anses vara slutbehandlat.

Nationella minoriteter

Inledning

Området nationella minoriteter omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. Verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs även inom till exempel områdena utbildnings-, språk- och samepolitik.

Resultat

I budgetpropositionen redovisas bl.a. hur lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk efterlevs. Regeringen anför att den i mars 2018 beslutade propositionen En stärkt minoritetspolitik (prop. 2017/18:199) för att stärka det grundläggande skyddet för samtliga minoriteter och de utökade rättigheter som finns inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska⁵.

Utredningen om en stärkt minoritetspolitik redovisade i november 2017 sitt uppdrag om att analysera vad den finlandssvenska gruppen i Sverige har för ställning och om den ska erkännas som en nationell minoritet.

Regeringen lämnade i juni 2018 skrivelsen Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282) till riksdagen⁶. I skrivelsen redogörs översiktligt för nuläget inom minoritetspolitiken.

Vidare redogörs i budgetpropositionen för arbetet med Sveriges internationella åtaganden om nationella minoriteters rättigheter, diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kultur.

Länsstyrelserna

Inledning

Området omfattar den samordnade länsförvaltningen med de 21 länsstyrelserna. Regeringens mål för området är att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Vidare framgår av budgetpropositionen att länsstyrelserna har uppgifter inom ramen för flera nationella mål som är fördelade på ett stort antal utgiftsområden. Flera av dessa mål är riksdagsbundna. Målen redovisas inom respektive utgiftsområde.

Regeringen anför att då det slutliga resultatet av länsstyrelsernas arbete framför allt redovisas inom övriga utgiftsområden använder regeringen inte resultatindikatorer för området Länsstyrelserna.

Resultat

I budgetpropositionen redovisas inom utgiftsområdet endast en samlad bild av länsstyrelsernas arbete och resultat.

⁵ Utskottet behandlade propositionen i betänkande 2017/18:KU44.

⁶ Utskottet behandlar skrivelsen i betänkande 2018/19:KU13.

Vidare anförts i budgetpropositionen att under 2017 samverkade länsstyrelserna med ett stort antal aktörer inom olika områden. Den statliga verksamheten i länen var i flera avseenden föremål för samordning av länsstyrelserna. Samhällsplanering, kulturmiljö, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration är exempel på områden som ställer krav på samarbete. Under 2017 påbörjade länsstyrelserna ett arbete med brottsförebyggande samordning.

Inom krisberedskapsområdet har länsstyrelserna inrättat särskilda råd för krisberedskap och skydd mot olyckor.

I övrigt samarbetade länsstyrelserna under 2017 i det löpande arbetet och i olika samverkansformer med ett stort antal myndigheter och i ett stort antal frågor. I arbetet med anledning av de omfattande skogsbränderna sommaren 2018 har flera länsstyrelser haft en sammanhållande och samordnande roll inom ramen för sitt geografiska områdesansvar. Länsstyrelsen i Gävleborgs län övertog ansvaret för räddningstjänsten i Ljusdals kommun under en period i juli–augusti 2018.

Tidigare behandling

Vid budgetbehandlingen hösten 2016 (bet. 2016/17:KU1 s. 27) konstaterade utskottet att regeringens resultatredovisning i stort var utformad på ungefär samma sätt som i föregående års budgetproposition. När det gällde resultatredovisningen av vissa av länsstyrelsernas verksamheter noterade utskottet att regeringen för verksamhetsåret 2015 valt att inte redovisa några resultatindikatorer och att regeringen avsåg att återkomma med uppgifter om hur arbetet med resultatindikatorer kunde bedrivas och utvecklas framöver. Utskottet välkomnade det pågående arbetet och såg fram emot fortsatta utvecklingsinsatser.

När det gällde strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser ansåg utskottet att dessa i stort var bra. Utskottet ansåg att dessa delar möjligen skulle kunna utvecklas något. Det gällde framför allt avsnittet Demokratipolitik och mänskliga rättigheter. Utskottet ville i denna del framhålla att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och tydlig, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de leder till. Det är vidare önskvärt att redovisningen koncentreras till att redovisa och bedöma faktiskt uppnådda resultat av genomförda statliga insatser i förhållande till målen och att sambanden mellan mål, resultat och regeringens budgetförslag tydligt framgår.

Vidare konstaterade utskottet att regeringen i budgetpropositionen behandlade några tillkännagivanden som rörde våldsbejakande extremism. När det gällde tre av riksdagens tillkännagivanden delade utskottet regeringens bedömning att de fick anses tillgodosedda. När det gällde övriga tillkännagivanden om våldsbejakande extremism delade utskottet inte regeringens bedömning att tillkännagivandena med redovisade åtgärder var

tillgodosedda fullt ut. Utskottet förutsatte att regeringen skulle återkomma i sin skrivelse om behandlingen av riksdagens skrivelser (Skrivelse 75) med bl.a. en redogörelse för de ytterligare åtgärder som vidtagits i utestående delar.

Slutligen välkomnade utskottet det påbörjade arbetet med att utveckla och förtydliga budgetpropositionens härledningstabeller och tillhörande texter. Som utskottet tidigare påpekat är det angeläget att innebörden av de förändringar som redovisas i härledningstabellerna på ett eller annat sätt tydligt framgår av budgetpropositionen.

Vid budgetbehandlingen hösten 2017 (bet. 2017/18:KU1 s. 27) anförde utskottet att regeringens resultatredovisning ska ge ett underlag för riksdagens ställningstagande till regeringens budgetförslag. Riksdagen ska med grund i resultatredovisningen ha möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur de statliga resurserna fördelats enligt de politiska prioriteringarna och huruvida de statliga insatserna har lett till avsedda resultat. Inledningsvis kunde utskottet konstatera att regeringens resultatredovisning var utformad på ungefär samma sätt som i föregående års budgetproposition. När det gällde strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser ansåg utskottet att den i stort var bra. Utskottet såg positivt på att regeringen för de flesta områden redovisade resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Utskottet ville i denna del framhålla att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och tydlig, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur de statliga anslagsmedlen används och vilka resultat de leder till. Samtidigt ville utskottet betona vikten av väl motiverade indikatorer och deras hållbarhet över tid.

Vidare noterade utskottet när det gällde resultatredovisningen av vissa av länsstyrelsernas verksamheter att regeringen för verksamhetsåret 2016 valt att inte redovisa några resultatindikatorer. I stället mäts och analyseras det resultat och den effekt som länsstyrelsernas insatser bidrar med under övriga utgiftsområden. I budgetpropositionen för 2016 anförde regeringen att den avsåg att återkomma med uppgifter om hur arbetet med resultatindikatorer på området kunde bedrivas och utvecklas framöver. Utskottet såg ingen anledning att ifrågasätta regeringens bedömning att inte redovisa några resultatindikatorer, men förutsatte att regeringen skulle fortsätta följa frågan om behovet av resultatindikatorer på området.

Slutligen välkomnade utskottet det arbete som genomförts med att utveckla och förtydliga budgetpropositionens härledningstabeller och tillhörande texter.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel

används och vilka resultat de ger i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

Inledningsvis konstaterar utskottet att, som framgår ovan, särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Detta innebär för resultatredovisningen att regeringen har avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten. Redovisningen av resultaten är i övrigt utformad på ungefär samma sätt som i föregående års budgetproposition.

Utskottet anser att det är positivt att regeringen för de flesta områden redovisar resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Vidare bedömer utskottet att strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser i stort sett är bra.

Utskottet vill framhålla att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och betonar vikten av väl motiverade indikatorer och deras hållbarhet över tid samt tydliga härledningstabeller.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 1

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med riksdagsstyrelsens respektive Riksdagens ombudsmäns förslag och delvis i enlighet med Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till anslagsfördelning i sina motioner respektive regeringens förslag, lämnar de bemyndiganden som regeringen och riksdagsstyrelsen har begärt, beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2019 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet samt godkänner en investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag*. Motionerna med andra förslag till anslagsfördelning (SD, C, L) och om ett asylprogram (KD) avslås.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (S, V, MP), 2 (C) och 3 (L).

Propositionen

Kungliga hov- och slottsstaten

Verksamheten

Anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen, samt för kungliga hovstatens och kungliga slottsstatens förvaltningsutgifter.

Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i hovstatens verksamhet. I dessa uppgifter ingår bl.a. öppnande av

riksmötet, ordförandeskap i utrikesnämnden och i konseljer och statsbesök. Under 2017 togs ett statsbesök från Kanada emot och ett statsbesök till Indonesien genomfördes.

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet samt utställnings- och visningsverksamhet.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2019 ska uppgå till 140 685 000 kronor, vilket är en ökning med 1 486 000 kronor på grund av en pris- och löneomräkning.

Anslagssparandet uppgick till 845 000 kronor under 2017.

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Verksamheten

Anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* får användas för kostnader för

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen
- talmannens verksamhet, resor och representation
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete
- bidrag till föreningar i riksdagen
- språkutbildning till riksdagens ledamöter
- klimatkompensation.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2019 ska uppgå till 926 469 000 kronor.

Schablonbeloppet för stöd till politiska sekreterare räknas upp med ca 2 procent från nuvarande 61 900 kronor till 63 100 kronor fr.o.m. den 1 januari 2019. Detta innebär att nivån på anslaget behöver öka med 5 026 000 kronor fr.o.m. 2019.

Vidare anförs i propositionen att under 2019 kommer Nordiska rådets svenska delegation att inneha ordförandeskapet i rådet. Med anledning av främst ordförandeskapet och en parlamentarisk Barentskonferens föreslås anslaget öka med 2 800 000 kronor för 2019.

I propositionen anförs också att kostnaderna för Riksdagsförvaltningen normalt ökar under ett valår och året därefter. Nivån på anslaget är därför svårberäknad. De största svårigheterna i beräkningen är kostnaderna för inkomstgarantier och omställningsstöd. En beräkning för 2019 visar att beräknad budget ligger strax under anslagsutrymmet inklusive uppskattat

anslagssparande. På grund av dessa osäkerheter föreslår riksdagsstyrelsen att anslaget ökas med 10 000 000 kronor för 2019.

Den sammanlagda ökningen av anslaget inklusive en pris- och löneomräkning på 3 977 000 kronor föreslås bli 21 803 000 kronor.

Anslagssparandet uppgick 2017 till 43 334 000 kronor.

Riksdagens förvaltningsanslag

Verksamheten

Anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Anslaget får också användas för kostnader för stipendier till skolungdomar och kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Anslaget m.m.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 819 396 000 kronor anvisas för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2019.

I propositionen anförs att det under 2017 och inledningen av 2018 genomfördes flera avdelningsöverskridande projekt, uppdrag och utvecklingsinitiativ inom ramen för områdena säkerhetsskydd (informationssäkerhet, tillträdesbegränsning och säkerhetsprövning), krisberedskap, kontinuitet och planering för civilt försvar. Genom detta arbete, samt med anledning av omvärldsutvecklingen, har det identifierats ytterligare utvecklingsbehov som kräver resurser för att kunna omhändertas. Det handlar bl.a. om att stärka säkerhetsskyddet. Mot bakgrund av dessa behov föreslår riksdagsstyrelsen att anslaget ökas med 10 850 000 kronor för 2019.

Vidare anförs i propositionen att en översyn av fastighetsverksamheten under 2018 visar på ett behov av att resurs- och kompetensmässigt förstärka verksamheten för att nå en överensstämmelse mellan tillgången på resurser och omfattningen av uppdraget. Med anledning av detta föreslår riksdagsstyrelsen att anslaget ökas med 8 730 000 kronor för 2019.

I propositionen anförs även att riksdagen under 2013 beslutade att det bör uppmärksammas att 100 år förflutit sedan demokratins genombrott i Sverige. Riksdagsstyrelsen har beslutat att detta ska ske mellan december 2018 och januari 2022. Under 2018 har arbete bedrivits för att ta fram en digital plattform och digitala spel, en antologi, tryckt och digitalt skolmaterial till gymnasieelever samt produktion av flera utställningar. För 2019 är uppdraget att sprida kunskap om och väcka engagemang för demokratins betydelse i dåtid, nutid och framtid och att nå ut till många. Riksdagsstyrelsen beräknar kostnaden till 8 530 000 kronor, vilket anslaget föreslås öka med 2019.

Den sammanlagda ökningen av anslaget inklusive en pris- och löneomräkning på 8 482 000 kronor föreslås bli 4 925 000 kronor.

Anslagssparandet uppgick till 30 492 000 kronor under 2017.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 120 000 000 kronor.

Riksdagens fastighetsanslag

Verksamheten

Anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* får användas för kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det får också användas för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, konst, fast inredning samt kostnader för it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för räntor och avskrivningar för ovanstående. Det får också användas för kostnader för förvärv av mark för framtida byggnation av en extern godsmottagning.

Anslaget m.m.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 100 000 000 kronor anvisas för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2019.

I propositionen anförs att stora delar av fastighetsbeståndet är i dåligt skick och att omfattande renoveringsarbeten beräknas pågå in på 2030-talet. Detta påverkar resursbehovet samt kostnaderna för avskrivningar och räntor samt innebär högre låneramar.

Vidare anförs att anslagets ändamål föreslås ändras med anledning av ambitionen att förvärva mark under 2019 för en extern godsmottagning. Det bör därför framgå av ändamålet att anslaget får användas till att förvärva mark för en extern godsmottagning.

Förslaget innebär en minskning av anslaget med 20 000 000 kronor med anledning av tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar.

Anslagssparandet uppgick till 44 029 000 kronor under 2017.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 000 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan som riktlinje för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2019–2021. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag*Miljoner kronor*

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
Anskaffning och utveckling av nya investeringar					
Förvärv av andel i fastigheten Iason 1	43				
Summa utgifter för anskaffning och utveckling	43				
Varav investeringar i anläggningstillgångar	43				
Finansiering					
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	43				
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)					
Summa finansiering av anskaffning och utveckling	43				
Vidmakthållande av befintliga investeringar					
Underhåll och renoveringsplan	14,5	91,2	62,3	50	50
Projekt ledamotshuset	20,3	70	400,2	334	337
Summa utgifter för vidmakthållande	34,8	161,2	462,5	384	387
Varav investeringar i anläggningstillgångar	34,8	161,2	462,5	384	387
Finansiering					
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	0,6	17,6			1,5
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	34,2	143,6	462,5	384	385,5
Summa finansiering av vidmakthållande	34,8	161,2	462,5	384	387
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande	77,8	161,2	462,5	384	387
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	77,8	161,2	462,5	384	387

Riksdagens ombudsmän (JO)

Verksamheten

Anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* får användas för myndighetens förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Av propositionen framgår att de övergripande målen för myndighetens verksamhet är att genom tillsyn se till att lagar och andra författningar följs av dem som utövar offentlig verksamhet och på så sätt främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen. Vidare ska myndigheten främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner. Till de övergripande målen hör också att fullgöra sin uppgift som det nationella besöksorganet (national preventive mechanism) enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Opcat). Därtill kommer att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv och att handläggningstiderna och ärendebalansen ska hållas på en rimlig nivå. I budgetpropositionen anförs att konstitutionsutskottet har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Denna verksamhet har också prioriterats.

Vidare anförs i budgetpropositionen att under 2017 uppnåddes målsättningarna för handläggningstiderna. Trots att JO avgjorde ca 700 fler ärenden 2017 än året före uppnåddes inte målsättningarna att ärendebalansen inte skulle öka och att antalet tillsynsärenden äldre än ett år i balans skulle minska. Målsättningen om att 25 inspektioner skulle genomföras av tillsynsavdelningarna uppnåddes inte. Inom Opcatverksamheten genomfördes 21 inspektioner, vilket var mer än det uppsatta målet.

JO bedömer att de övergripande målen för 2017 uppnåddes.

Riksrevisionen har för 2017 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

Anslaget

JO föreslår att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* anvisas 101 516 000 kronor för 2019.

I propositionen anförs att JO behöver förstärka sin kompetens inom informationsteknik och informationssäkerhet. Enligt JO bör därför anslaget ökas med 1 100 000 kronor för detta ändamål fr.o.m. 2019. Tillsammans med pris- och löneomräkning innebär det en ökning av anslaget med 4 827 000 kronor.

Anslagssparandet uppgick till 9 238 000 kronor under 2017.

Det föreslås också att riksdagen beslutar att JO för 2019 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Sametinget

Verksamheten

Anslaget 3:1 *Sametinget* får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscenters förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till Samefonden. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att 54 501 000 kronor anvisas för anslaget 3:1 *Sametinget* för 2019.

Anslaget ökas med 600 000 kronor på grund av pris- och löneomräkning. Ett tidigare beräknat tillskott till Sametinget genomförs inte på grund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen.

Anslagssparandet uppgick till 535 000 kronor under 2017.

Regeringskansliet m.m.

Verksamheten

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Målet för Regeringskansliets verksamhet är att vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade i genomsnitt tillsammans 4 767 tjänstgörande (exklusive lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna) under 2017. Andelen kvinnor och män är densamma som tidigare år. Av de tjänstgörande var ca 4 procent anställda på politikeravtalet. Andelen män som är anställda på politikeravtalet har ökat något. Andelen kvinnor på chefsavtalet har fortsatt att öka i förhållande till andelen män. Sjukfrånvaron är fortfarande låg i förhållande till staten totalt.

Av propositionen framgår att utrikesrepresentationen per den 1 augusti 2018 bestod av 108 utlandsmyndigheter, varav 93 ambassader, 8 karriärkonsulat samt 7 representationer och delegationer. Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. Vidare har Sverige drygt 340 honorärkonsulat. Från den 1 januari 2000 till 1 augusti 2018 beslutade regeringen att öppna 26 ambassader, 5 karriärkonsulat och en delegation. För samma period har regeringen beslutat att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Anslaget

Regeringen föreslår att 7 967 618 000 kronor anvisas för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* De principer som tillämpats vid utformningen av

propositionen innebär att anslaget för 2019 sammantaget ökas med 188 308 000 kronor. För att genomföra totalförsvarsförberedelser ökas anslaget med 50 000 000 kronor 2019 utifrån principen om att upprätthålla nödvändiga samhällsfunktioner.

Anslagssparandet uppgick till 190 863 000 kronor under 2017.

Länsstyrelserna m.m.

Verksamheten

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till landsting och Gotlands kommun för de uppgifter som dessa har övertagit från länsstyrelserna. Vidare får anslaget användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Därutöver får anslaget användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Nord, Sverige-Norge, Botnia-Atlantica och Norra Periferin och Arktis samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponiatjuottjudus. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Regeringen har efter dialog med myndigheterna säkerställt att lämpliga åtgärder vidtas med anledning av Riksrevisionens reservationer.

Anslaget

Regeringen föreslår att det för anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* anvisas 3 081 691 000 kronor för 2019. De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget ökas med 103 025 000 kronor för 2019.

Anslaget ökas med 11 000 000 kronor med anledning av länsstyrelsernas arbete kopplat till säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Vidare ökas anslaget med 5 000 000 kronor 2019 för att ansvariga länsstyrelser ska kunna fullgöra krav på tillsyn enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) i fråga om Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall.

Den 1 augusti 2018 övertog Datainspektionen länsstyrelsernas uppgifter avseende tillståndsprövning och tillsyn av kameraövervakning på platser dit allmänheten har tillträde. Anslaget minskas därför med 6 200 000 kronor fr.o.m. 2019.

Den nya spellagen som träder i kraft den 1 januari 2019 innebär att länsstyrelserna inte längre har tillsynsuppgifter på området. Anslaget minskas därför med 1 500 000 kronor fr.o.m. 2019.

Länsstyrelsernas handläggning av ärenden kopplade till den gemensamma jordbrukspolitiken kan enligt regeringen inte upprätthållas med oförändrad anslagsnivå. Anslaget tillförs därför 34 000 000 kronor för 2019.

Riksdagen har beslutat att vissa ändamål och verksamheter som avser uppgifter på djurskyddsområdet ska flyttas från utgiftsområde 4 Rättsväsendet till utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2016/17:100, bet. 2016/17:FiU21, rskr. 2016/17:350). Mot denna bakgrund ökas anslaget fr.o.m. 2019 med 24 000 000 kronor.

Anslagssparandet uppgick till 53 307 000 kronor under 2017.

Allmänna val och demokrati

Verksamheten

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* får användas för utgifter för val, uppföljning och utveckling av demokratipolitiken samt åtgärder för att dels värna demokratin mot våldsbejakande extremism, dels främja de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Därutöver får anslaget användas för administrationskostnader som är en förutsättning för att göra insatser inom området. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att 554 640 000 kronor anvisas för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2019.

De principer som tillämpas i utformningen av propositionen innebär att anslaget minskar med 1 250 000 kronor 2019. De tidigare beräknade minskningarna av anslaget till följd av ändring i vallagen (2005:837) enligt propositionen Stärkt skydd för valhemligheten (prop. 2017/18:286) samt delfinansiering av kostnader till följd av den nya lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier genomförs. Minskningen bedöms av regeringen inte påverka den verksamhet som finansieras inom anslaget i någon större utsträckning.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär tillämpningen av principerna också att bl.a. de tidigare beräknade minskningarna om 92 000 000 kronor av anslaget för Valmyndighetens och länsstyrelsernas insatser att genomföra de nationella valen och valdeltagandeinsatser inte genomförs, utan medlen tillförs även 2019.

Vidare innebär tillämpningen av principerna att tidigare beräknad ökning av medel för nytt it-system för valadministrationen inte genomförs 2019.

Anslagssparandet uppgick till 6 970 000 kronor under 2017.

Justitiekanslern

Verksamheten

Anslaget 6:2 *Justitiekanslern* får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att 50 027 000 kronor anvisas för anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2019. De principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att anslaget ökas med 451 000 kronor för 2019 på grund av en pris- och löneomräkning.

Anslagssparandet uppgick till 4 938 000 kronor under 2017.

*Datainspektionen***Verksamheten**

Anslaget 6:3 *Datainspektionen* ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att 94 377 000 kronor anvisas för anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2019. De principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att anslaget ökas med 9 063 000 kronor för 2019.

Den nya kamerabevakningslagen (2018:1200) trädde i kraft den 1 augusti 2018. Datainspektionen ska besluta om tillstånd för och utöva tillsyn över kameraövervakning. Anslaget ökas därför med 6 200 000 kronor fr.o.m. 2019.

För att finansiera kostnader för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) för ackreditering enligt den nya dataskyddsförordningen minskas anslaget engångsvis 2019 med 500 000 kronor.

Anslagssparandet uppgick till 12 010 000 kronor under 2017.

*Valmyndigheten***Verksamheten**

Anslaget 6:4 *Valmyndigheten* ska användas för utgifter för myndighetens verksamhet. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att 20 093 000 kronor anvisas för anslaget 6:4 *Valmyndigheten*. De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget ökar med 156 000 kronor på grund av en pris- och löneomräkning.

Anslagssparandet uppgick till -513 000 kronor under 2017.

*Stöd till politiska partier***Verksamheten**

Anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* får användas för utgifter för stöd till de politiska partierna. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat

fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag och delas ut som ett bidrag per riksdagsplats.

Anslaget

Regeringen föreslår att 169 200 000 kronor anvisas för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2019. De principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget ökar med 2 250 000 kronor. Den tidigare beräknade minskningen av finansieringen från anslaget genomförs för att delfinansiera ökade kostnader till följd av den nya lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier.

Anslagssparandet uppgick till 69 000 kronor under 2017.

I propositionen anför regeringen vidare att det enligt lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndiganden för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år som budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2020.

Åtgärder för nationella minoriteter

Verksamheten

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* får användas till utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget får vidare användas för Länsstyrelsen i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt utgifter för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver får anslaget användas till utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och landsting inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt till utgifter för statsbidrag för verksamheter som främjar regeringens minoritetspolitik.

Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att 117 771 000 kronor anvisas för anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2019.

Ändringar i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk som träder i kraft den 1 januari 2019 innebär bl.a. en skyldighet för kommuner och landsting att anta mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.

Anslaget minskas därför med 5 146 000 kronor fr.o.m. 2019 för att finansiera en ökning av allmänna bidrag till kommuner.

Anslagssparandet uppgick till 1 256 000 kronor under 2017.

Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Verksamheten

Anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer. Verksamheten behandlas närmare ovan i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ska uppgå till 14 500 000 kronor för 2019, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

Anslagssparandet uppgick till 176 000 kronor under 2017.

Mediestöd

Verksamheten

Anslaget 8:1 *Mediestöd* får användas för utgifter för statsbidrag till presstödet och mediestödet.

Anslaget

Regeringen föreslår att 622 119 000 kronor anvisas för anslaget 8:1 *Mediestöd* för 2019.

Den höjning av drifts- och distributionsstödet och det nya mediestöd som riksdagen beslutat om träder i kraft den 1 januari 2019. För att möjliggöra införandet av stödet ökas anslaget med 55 000 000 kronor för 2019.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2020–2022. Som skäl för detta anförs att riksdagen har beslutat om ett nytt mediestöd som bl.a. innehåller ett utvidgat innovations- och utvecklingsstöd för allmänna nyhetsmedier som ersätter nuvarande utvecklingsstöd för tryckta allmänna nyhetstidningar. För att göra det möjligt för mediestödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om innovations- och utvecklingsstöd till fleråriga utvecklingsprojekt behövs ett bemyndigande.

Anslagssparandet uppgick till 23 524 000 kronor under 2017.

Myndigheten för press, radio och tv

Verksamheten

Anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* får användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Anslaget

Regeringen föreslår att 38 514 000 kronor anvisas för anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv*. Förutom en pris- och löneomräkning ökas anslaget med 3 000 000 kronor för utökade arbetsuppgifter för myndigheten med anledning av det nya mediestödet.

Anslagssparandet uppgick till 1 848 000 kronor under 2017.

Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Verksamheten

Anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* får användas för myndighetens förvaltningsutgifter och utbildnings- och kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får vidare användas för att medfinansiera medel från EU. Vidare får anslaget användas för att främja rekrytering av svenska medborgare till tjänster inom EU:s institutioner, byråer och organ.

Anslaget

Regeringen föreslår att 28 528 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2019. Anslaget ökas med 265 000 kronor på grund av en pris- och löneomräkning.

Anslagssparandet uppgick till 1 935 000 kronor under 2017.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2945 av Marta Obminska m.fl. (M) yrkandena 1–4 föreslås att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 102 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag vad gäller lokalrenoveringar. Minskningen görs för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de principer som gällt för utformningen av budgetpropositionen. Dessa innebär att medel som anvisats för kostnader under 2018 bibehålls även för 2019.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* minskas med 65 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att de ökningar av anslaget som genomförts för att stärka länsstyrelsernas miljötillsyn bör utgå. I motionen anför också att minskningen av anslaget inte ska påverka den tillsyn som görs gentemot näringsidkare.

Dessutom föreslår motionärerna att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* tillförs ytterligare 10 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Detta ska enligt motionärerna göras för att stärka enskilda kyrkors och samfunds säkerhets- och trygghetsarbete. Motionärerna anför att flera av de svenska trossamfunden under de senaste åren har upplevt en ökad grad av hot, våld och trakasserier.

Sverigedemokraterna

Jonas Millard m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2018/19:2355 att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ökas med 10 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att hälften av denna ökning ska användas för att anställa utskottspersonal för att i första hand bereda ärenden som rör uppföljning av JO och Riksrevisionen. Konstitutionsutskottets JO-delegation bör också återinföras. Vidare anför motionärerna att den återstående hälften av ökningen bör tillföras riksdagens utredningstjänst.

I motionen föreslås också att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* ökas med 25 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att JO är en instans som gör ett viktigt arbete för medborgarna. Under flera år har JO anförts att myndigheten varit så belastad med arbete till följd av granskningsanmälningar att den varit tvungen att minska inspektionsverksamheten.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 5 000 0000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag och anför att samernas tydliga historiska särställning motiverar en ökning av anslaget.

Motionärerna föreslår också att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 450 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att anslaget har ökat med över 1 miljard kronor sedan budgeten för 2014 trots att antalet avgjorda regeringsärenden mer eller mindre stått stilla sedan dess.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 6 000 000 kronor för 2019 i jämförelse med regeringens förslag för att stärka länsstyrelsernas djurskyddskontroller. Motionärerna anför att de tidigare föreslagit att medel inom anslaget ska omlokaliseras från länsstyrelsernas arbete med mottagning av nyanlända till bl.a. arbetet med krisberedskap. Vidare anför motionärerna att efter sommarens bränder kan man konstatera att detta var en riktig prioritering, och motionärerna föreslår därför en omfördelning av 20 000 000 kronor inom anslaget från arbetet med mottagning av nyanlända till arbetet med krisberedskap.

I motionen föreslås även att anslaget 6:3 *Datainspektionen* ökas med 25 000 000 kronor för 2019 i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna anför att det är uppenbart att myndigheten har behov av ytterligare förstärkning och nyrekrytering av personal.

Motionärerna föreslår också att anslaget 6:4 *Valmyndigheten* ökas med 3 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att ledamöter från Sverigedemokraterna har motionerat om att ett system med gemensamma valsedlar bör utredas. På grund av detta bör enligt motionärerna Valmyndigheten tillföras medel för en sådan utredning.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* minskas med 19 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att de politiska partierna i högre grad bör effektivisera det egna arbetet.

Motionärerna föreslår även att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* bör avskaffas. I motionen anføres att det är olyckligt att en enskild satsning bär en sådan tydlig etnisk prägling.

I motionen föreslås också att anslaget 8:1 *Mediestöd* minskas med ca 102 000 000 kronor för 2019 i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna anför att utvecklingen på massmedieområdet har gjort stödsystemet otidsenligt. Motionärerna anser att driftsstödet bör avskaffas helt medan distributionsstödet och innovations- och utvecklingsstöden behålls oförändrade.

Slutligen föreslår motionärerna att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* minskas med 18 miljoner kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet

I kommittémotion 2018/19:2624 av Linda Ylivainio m.fl. (C) föreslås att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ökas med 10 000 000 kronor för 2019 i jämförelse med regeringens förslag till följd av Centerpartiets förslag om att placera fler livsmedelsattachéer på strategiskt viktiga marknader för svensk livsmedelsexport.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2766 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) föreslås att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 122 500 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att de motsätter sig att medel flyttas till anslaget vad gäller dels medel för biståndsverksamhet från utgiftsområde 7, dels medel för det bostadspolitiska arbetet från utgiftsområde 18. Dessutom kvarstår under 2019 enligt regeringens förslag 102 000 000 kronor på anslaget för kostnader under 2018 för reovering av lokaler. Orsaken till detta är de principer som övergångsregeringen har tillämpat för budgetpropositionen.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 90 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att Kristdemokraterna vill införa ett krav på att asylsökande ska delta i 15 timmars språkutbildning och 9 timmars samhällsorientering per vecka. För detta ändamål bör anslaget öka med

200 000 000 kronor för 2019. Vidare anför motionärerna att de medel som tillfördes fr.o.m. 2018 för länsstyrelsernas arbete med miljötillsyn, skydd av dricksvattnet och djurfrågor, sammanlagt 105 000 000 kronor, inte bör bibehållas. Dessutom bör anslaget ökas med endast 2 000 000 kronor för avfallsstatistik och gränsöverskridande transporter.

Dessutom föreslås en minskning av anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* med 35 000 000 kronor till följd av de principer som gällt vid framtagandet av budgetpropositionen.

I motionen föreslås också att anslaget 6:3 *Datainspektionen* minskas med 3 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att fr.o.m. 2018 har Datainspektionen tillförts medel med anledning av arbetet med EU:s dataskyddsförordning, och motionärerna anser att detta arbete kan klaras med en anslagsförstärkning på 25 000 000 kronor. Vidare föreslår motionärerna en ökning av myndighetens anslag med 2 000 000 kronor för att myndigheten bättre ska kunna möta de utmaningar som finns inom Datainspektionens område, som t.ex. att motverka näthat och integritetskränkningar.

I kommittémotion 2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6 föreslås att det inrättas ett asylprogram där asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka. Vidare föreslås i motion 2018/19:2915 Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 3 att det införs ett asylprogram, ”Integration från dag ett”, genom tillgång till och skärpta krav på deltagande i svenskundervisning, samhällsorientering och arbete för att erhålla bidrag.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2980 av Bengt Eliasson m.fl. (L) föreslås att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* minskas med 84 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att arbetet mot terrorism behöver gå hand i hand med det långsiktiga arbetet mot radikaliserings och våldsbejakande extremism. Det finns enligt motionärerna mycket kvar att göra innan Sverige har en välfungerande struktur för att förebygga våldsbejakande extremism, och anslaget bör därför ökas med 5 000 000 kronor för statsbidrag till förebyggande verksamheter i civilsamhällesorganisationer och kommuner mot våldsbejakande extremism. Vidare anför motionärerna att säkerhetsarbetet för att skydda trossamfundet och säkra rätten till en fri religionsutövning behöver förstärkas, och anslaget bör för detta ändamål ökas med 3 000 000 kronor. Motionärerna anför också att principerna för en övergångsbudget gör att regeringen föreslår att Valmyndigheten får samma anslag som för 2018 trots att kostnaderna för att genomföra ett val till Europaparlamentet är lägre än för val till kommuner, landsting och riksdag. Motionärerna anser därför att anslaget bör anpassas till detta vilket en minskning med 92 000 000 kronor.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 5 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. I motionen anförts att det är nödvändigt med en ytterligare höjning av anslaget för att anslutningen av fler kommuner till förvaltningsområden för minoritetsspråk inte ska leda till sänkta ambitioner och sämre förutsättningar för de kommuner som redan ingår.

Motionärerna föreslår också att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ökas med 5 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att ett genomförande av den nationella strategin för romsk inkludering kräver långsiktiga och uthålliga åtaganden.

Därutöver föreslår motionärerna att pris- och löneomräkningen justeras ned med 20 procent, vilket medför att ett antal anslag minskar för 2019 i jämförelse med regeringens förslag. Av den anledningen föreslås att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* minskas med 1 000 000 kronor, anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* minskas med 2 000 000 kronor, anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* minskas med 1 000 000 kronor, anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 36 000 000 kronor, anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* minskas med 7 000 000 kronor och anslaget 6:3 *Datainspektionen* minskas med 1 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

I detta ställningstagande behandlar konstitutionsutskottet samtliga förslag som tas upp i förslagspunkten Anslag m.m. inom utgiftsområde 1.

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen har följaktligen varit den budget som riksdagen beslutade för 2018. Att en övergångsregering är bunden av vissa principer fråntar dock inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Våra grundlagar är tydliga om var finansmakten vilar. Det är riksdagen som har befogenheten att besluta om skatter och statens utgifter. Utskottet konstaterar att vissa partier trots detta valt att avstå från att lägga fram egna budgetförslag i riksdagen i årets budgetprocess.

Sverige kan dock inte vänta på reformer. Vi behöver stärka svensk ekonomi, jobbskapande och grundfunktioner i samhället. Utskottet har, som framgår nedan, en annan uppfattning när det gäller anslagsramen för utgiftsområdet, politikens inriktning och fördelningen av anslagen inom utgiftsområdet än den som återges i budgetpropositionen för 2019, och ställer sig därför bakom det förslag till anslagsfördelning som Moderaterna och Kristdemokraterna har presenterat i utskottet.

Riksdagen har den 12 december 2018 bifallit Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till utgiftsram för 2019 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse, enligt vilket ramen för utgiftsområdet för 2019 ska uppgå till 14 593 645 000 kronor. Som framgått av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger konstitutionsutskottets

behandling av anslagsfördelningen på förutsättningen att den ram som riksdagen fastställer inte får överskridas och att ställningstagandet ska göras genom *ett* beslut.

I Moderaternas och Kristdemokraternas budgetmotioner föreslås att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* sänks med ett engångsbelopp om 102 000 000, vilket avser medel som anvisats för renovering av lokaler för 2018 och som enligt regeringens förslag kvarstår för 2019 till följd av principerna som gällt för den budget övergångsregeringen beslutat. Detsamma gäller engångsvis för medel om 39 000 000 kronor som anvisats för kostnader under 2018 för Sveriges deltagande i FN:s säkerhetsråd och medel om 20 000 000 kronor som anvisats för kostnader under 2018 för migrationsarbete. Utskottet anser att dessa medel som avsett kostnader under 2018 inte bör anvisas även för 2019. Sålunda föreslår utskottet att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ska vara sammanlagt 161 000 000 kronor lägre än vad regeringen föreslår och att medel om 7 806 618 000 ska anvisas för 2019 på detta anslag.

Vidare föreslår Moderaterna och Kristdemokraterna att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* tillförs medel om ytterligare 10 000 000 kronor för 2019 för kostnader för att stärka enskilda kyrkors och trossamfunds säkerhets- och trygghetsarbete. Utskottet noterar att ökningen beräknas kvarstå även de två följande åren. Regeringen föreslår för detta anslag att de tidigare beräknade minskningarna om 92 000 000 kronor för Valmyndighetens och länsstyrelsernas insatser för att genomföra de nationella valen och valdeltagandeinsatser under 2018 ska kvarstå under 2019 med tillämpning av principerna för en övergångsregerings budgetproposition. Moderaterna och Kristdemokraterna menar att anslaget bör minskas med detta belopp för 2019 och beräknar en ytterligare minskning 2020 med 118 000 000 kronor. Utskottet anser att anslaget bör tillföras de ytterligare medel för enskilda kyrkors och samfunds säkerhets- och trygghetsarbete som föreslås. Vidare anser utskottet att de medel som anvisades för kostnader under 2018 i samband med de nationella valen inte bör anvisas även för 2019. Detta innebär att utskottet föreslår att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ska vara 82 000 000 kronor lägre än vad regeringen föreslår och att medel om 472 640 000 kronor således ska anvisas för 2019 på detta anslag.

I Moderaternas och Kristdemokraternas budgetmotioner föreslås att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2019 ska minskas vad gäller länsstyrelsernas miljötillsyn och att inriktningen bör vara att anslagsminskningen ska gälla även under 2020 och 2021. Anslaget har ökat med medel för detta om 25 000 000 kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 40 000 000 kronor fr.o.m. 2018. Utskottet anser att dessa öknningar om totalt 65 000 000 kronor bör utgå och föreslår därför att medel om 3 016 691 000 kronor anvisas för 2019 för anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* Den minskning av medlen för miljötillsyn som utskottet föreslår ska inte avse den miljötillsyn länsstyrelserna bedriver gentemot näringsidkare.

I övrigt ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till anslag för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Utskottet ställer sig även bakom riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag till anslag för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Vidare ställer sig utskottet bakom regeringens och riksdagsstyrelsens förslag till bemyndiganden och riksdagsstyrelsen förslag till godkännande av investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag*. Utskottet tillstyrker Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om att myndigheten för 2019 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Detta innebär att utskottet delvis tillstyrker förslagen i motionerna 2018/19:2945 (M) yrkande 1–4 och 2018/19:2766 (KD) och regeringens förslag till anslagsfördelning för 2019 i budgetpropositionen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse samt att utskottet tillstyrker regeringens övriga förslag i propositionen. Utskottet tillstyrker vidare riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag i budgetpropositionen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Det innebär också att utskottet avstyrker motionerna 2018/19:2355 (SD), 2018/19:2624 (C), 2018/19:2768 (KD) yrkande 6, 2018/19:2915 (KD) yrkande 3 och 2018/19:2980 (L).

Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 3.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2016/17:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2017 lämnas en redovisning av Riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2017 med bl.a. uppgifter om Riksdagsförvaltningens organisation och personal.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Riksdagsstyrelsen har formulerat fem huvuduppdrag för myndigheten. Dessa innebär att Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Verksamheten redovisas fördelad på uppdragsområden där det anges hur arbetet inom dessa områden har bidragit till att Riksdagsförvaltningens övergripande mål har uppfyllts. Enligt redogörelsen är bedömningen att Riksdagsförvaltningen under 2017 har säkerställt att riksdagen har kunnat fullfölja sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen.

Av budgetpropositionen för 2019 framgår att enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Reservationer

Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (SD)

av Jonas Millard (SD), Matheus Enholm (SD) och Fredrik Lindahl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som anges i reservationen, anslagen för budgetåret 2019 inom utgiftsområde 1 i enlighet med förslaget i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkterna 6 och 8 samt motion

2018/19:2355 av Jonas Millard m.fl. (SD),

bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 1 punkt 1 och avslår motionerna

2018/19:2624 av Linda Ylivainio m.fl. (C),

2018/19:2766 av Tuve Skånberg m.fl. (KD),

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6,

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 3,

2018/19:2945 av Marta Obminska m.fl. (M) yrkandena 1–4 och

2018/19:2980 av Bengt Eliasson m.fl. (L).

b) Beställningsbemyndiganden för regeringen

=utskottet

c) Låneram för Riksdagsförvaltningen

=utskottet

d) Investeringsplan för riksdagens fastigheter

=utskottet

e) Anslagsfinansiering av anläggningstillgångar hos Riksdagens ombudsmän (JO)

=utskottet

Ställningstagande

Vi anser att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ska ökas med 10 000 000 kronor för 2019 jämfört med utskottets förslag, som motsvarar förslaget i budgetpropositionen. Ökningen av anslaget ska dels med 5 000 000 kronor användas för förstärkning av utskottspersonalen i beredningen av ärenden som rör uppföljning av JO och Riksrevisionen, dels med 5 000 000 kronor för förstärkning av riksdagens utredningstjänst. Härutöver bör

övervägas att inom ramen för anslaget återinföra konstitutionsutskottets JO-delegation.

Dessutom ökas anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* med 25 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens och utskottets förslag för att stärka myndighetens arbete med inspektioner.

Därutöver ökas anslaget 3:1 *Sametinget* med 5 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens och utskottets förslag för att stärka Sametingets arbete.

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 450 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Utskottet har i fråga om anslaget föreslagit att det minskas med 161 000 000 kronor. Denna minskning är otillräcklig mot bakgrund av att anslaget har ökat med över en miljard kronor sedan budgeten för 2014 trots att antalet avgjorda regeringsärenden mer eller mindre stått stilla sedan dess.

Vad gäller anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas det med 6 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag för att stärka länsstyrelsernas djurskyddskontroller. I fråga om detta anslag har utskottet föreslagit att det minskas med 65 000 000 kronor, vilket vi inte kan ställa oss bakom. Sverigedemokraterna har tidigare föreslagit att medel inom anslaget ska omlokaliseras från länsstyrelsernas arbete med mottagning av nyanlända till bl.a. arbetet med krisberedskap. Efter sommarens bränder kan vi konstatera att detta var en riktig prioritering och vi anser därför att en omfördelning ska göras av 20 000 000 kronor inom anslaget från arbetet med mottagning av nyanlända till arbetet med krisberedskap.

Vi anser även att anslaget 6:3 *Datainspektionen* ska ökas med 25 000 000 kronor för 2019 i jämförelse med regeringens och utskottets förslag för att ge myndigheten ytterligare förstärkning och nyrekrytering av personal.

Anslaget 6:4 *Valmyndigheten* ökas med 3 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens och utskottets förslag. Ledamöter från Sverigedemokraterna har motionerat om att ett system med gemensamma valsedlar bör utredas. På grund därav bör Valmyndigheten tillföras medel för en sådan utredning.

De politiska partierna borde i högre grad effektivisera sitt arbete och därför minskas anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* med 19 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens och utskottets förslag.

Vi menar också att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* bör avskaffas. Det är olyckligt att en enskild satsning bär en sådan tydlig etnisk prägling.

Vi anser även att anslaget 8:1 *Mediestöd* ska minskas med cirka 102 200 000 kronor för 2019 i jämförelse med regeringens och utskottets förslag. Utvecklingen på massmedieområdet har gjort stödsystemet otidsenligt. Driftsstödet bör avskaffas helt på 5 år medan distributionsstödet och innovations- och utvecklingsstödet behålls oförändrade.

Slutligen anser vi att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* minskas med 18 miljoner kronor för 2019 jämfört med regeringens och utskottets förslag.

Därmed yrkar vi att riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2019 inom utgiftsområde 1 i enlighet med förslaget i bilaga 4.

Vad gäller övriga förslag under punkt 1 delar vi utskottets bedömning.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (S, V, MP)

Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Per-Arne Håkansson (S), Mia Sydow Mölleby (V), Laila Naraghi (S), Erik Ezelius (S) och Jonas Eriksson (MP) anför:

Den budgetproposition som lämnades till riksdagen den 15 november 2018 var beslutad av en övergångsregering. Särskilda principer tillämpades därför vid utformningen av propositionen, där utgångspunkten var den av riksdagen beslutade budgeten för 2018. Efter att riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna än de som övergångsregeringen föreslagit, och som vi anser måste betraktas som en helhet, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1.

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen. Detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering om hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senaste beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av denna proposition har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har

särskilda principer tagits fram för utformningen av denna proposition. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nytillträdd regering, som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan har därför väckts om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med beredningen av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken år 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste riksdagsarbetet koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi förväntade oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten och anser alltså att den bör passera genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigera. Det döljer det faktum att förhållandet mellan riksdag och regering är en delikat kombination av konstitutionella regler och upparbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nytillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget snarast med nödvändiga korrigeringar och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar nu. Det kan dessutom inte uteslutas att försök till

sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsende och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis, snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen föreslår också borde ha blivit riksdagens beslut. När en ny regering kommit på plats, skulle partierna i riksdagen sedan kunnat lägga fram sin egen ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, förhandlingspart eller opposition.

Riksdagen har dock genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi vill ha, genom att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än de vi förespråkat. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1.

Vad gäller aktuellt utgiftsområde föreslår Moderaterna och Kristdemokraterna neddragningar om totalt 65 000 000 kronor avseende länsstyrelsernas miljötillsyn. Det skulle innebära ett mycket hårt slag mot landets länsstyrelser. Det skulle också få konkreta och kännbara negativa konsekvenser för länsstyrelsernas möjligheter att sköta det tillsynsuppdrag de i lag är skyldiga att utföra. I en tid när hela det svenska samhället borde arbeta för att vi ska uppnå miljömålen och genomföra den gröna omställningen är det beklagligt att Moderaterna och Kristdemokraterna väljer motsatt väg.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (C)

Linda Ylivainio (C) anför:

Riksdagen har beslutat i enlighet med Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens beslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och de olika partiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte bör brytas ut och behandlas isolerat. Därför avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 och redovisar i stället mina övertväganden i detta yttrande.

Centerpartiet har föreslagit att fler livsmedelsattachéer placeras på strategiskt viktiga marknader för svensk livsmedellexport. Jag anser därför att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* bör ökas med 10 000 000 kronor.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 1 (L)

Bengt Eliasson (L) anför:

Riksdagen har beslutat i enlighet med Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens beslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och de olika partiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte bör brytas ut och behandlas isolerat. Därför avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 och redovisar i stället mina överväganden i detta yttrande.

Jag anser att arbetet mot terrorism behöver gå hand i hand med det långsiktiga arbetet mot radikaliserings- och våldsbejakande extremism. Det finns mycket kvar att göra innan Sverige har en välfungerande struktur för att förebygga våldsbejakande extremism och anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* bör därför ökas med 5 000 000 kronor för statsbidrag till förebyggande verksamheter i civilsamhällsorganisationer och kommuner mot våldsbejakande extremism. Säkerhetsarbetet för att skydda trossamfunden och säkra rätten till en fri religionsutövning behöver förstärkas och anslaget bör för detta ändamål ökas med 3 000 000 kronor. Enligt principerna för en övergångsbudget föreslår regeringen att Valmyndigheten får samma anslag som för 2018 trots att kostnaderna för att genomföra ett val till Europaparlamentet är lägre än för val till kommuner, landsting och riksdag. Anslaget bör anpassas till detta vilket en minskning med 92 000 000 kronor.

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* bör öka med 5 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag eftersom det är nödvändigt med en ytterligare höjning av anslaget för att anslutningen av fler kommuner till förvaltningsområden för minoritetsspråk inte ska ske på bekostnad av sänkta ambitioner och sämre förutsättningar för de kommuner som redan ingår.

Vidare anser jag att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ökas med 5 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Genomförandet av den nationella strategin för romsk inkludering kräver långsiktiga och uthålliga åtaganden.

Därutöver bör ett antal anslag justeras med anledning av att Liberalerna anser att pris- och löneuppräkningen bör justeras ned med 20 procent.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2018/19:1

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
3. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 120 000 000 kronor (avsnitt 4.4.1).
4. Riksdagen godkänner investeringsplanen som riktlinje för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2019–2021 (avsnitt 4.4.2).
5. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 000 000 000 kronor (avsnitt 4.4.2).
6. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2019 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 4.4.3).
8. Riksdagen anvisar ett ramanslag för budgetåret 2019 under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, för Riksdagens ombudsmän (JO), enligt tabell 1.1.

Redogörelse 2017/18:RS1

Redogörelse 2017/18:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2017.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:2355 av Jonas Millard m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2624 av Linda Ylivainio m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2766 av Tuve Skånberg m.fl. (KD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett asylprogram där asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram, ”Integration från dag ett”, genom tillgång till och skärpta krav på deltagande i svenskundervisning, samhällsorientering och arbete för att erhålla bidrag och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2945 av Marta Obminska m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2980 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och motionärernas anslagsförslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	KD	L
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	140 685					
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	926 469					-1 000
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	819 396		+10 000			-2 000
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	100 000					
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	101 516		+25 000			-1 000
3:1 Sametinget	54 501		+5 000			
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 967 618	-102 000	-450 000	+10 000	-122 500	-36 000
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 081 691	-65 000	+6 000		+90 000	-7 000
6:1 Allmänna val och demokrati	554 640	+10 000			-35 000	-84 000
6:2 Justitiekanslern	50 027					
6:3 Datainspektionen	94 377		+25 000		-3 000	-1 000
6:4 Valmyndigheten	20 093		+3 000			
6:5 Stöd till politiska partier	169 200		-19 000			
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	117 771					+5 000
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	14 500		-15 000			+5 000
8:1 Mediestöd	622 119		-102 200			
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	38 514					
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	28 528		-18 000			
Summa för utgiftsområdet	14 901 645	-157 000	-530 200	+10 000	-70 500	-122 000

På grund av avrundningar vid angivande av enskilda anslag överensstämmer inte SD:s totalsumma för utgiftsområdet till fullo med summeringen av anslagen

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	140 685
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	926 469
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	±0	819 396
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	100 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	±0	101 516
3:1 Sametinget	±0	54 501
4:1 Regeringskansliet m.m.	-161 000	7 806 618
5:1 Länsstyrelserna m.m.	-65 000	3 016 691
6:1 Allmänna val och demokrati	-82 000	472 640
6:2 Justitiekanslern	±0	50 027
6:3 Datainspektionen	±0	94 377
6:4 Valmyndigheten	±0	20 093
6:5 Stöd till politiska partier	±0	169 200
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	117 771
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	±0	14 500
8:1 Mediestöd	±0	622 119
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	±0	38 514
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	±0	28 528
Summa för utgiftsområdet		14 593 645

BILAGA 4

Reservanternas anslagsförslag

Reservation, punkt 1 (SD)

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från utskottets förslag	Reservanternas förslag
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	140 685
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	926 469
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	+10 000	829 396
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	100 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	+ 25 000	126 516
3:1 Sametinget	+5 000	59 501
4:1 Regeringskansliet m.m.	-289 000	7 517 618
5:1 Länsstyrelserna m.m.	+71 000	3 087 691
6:1 Allmänna val och demokrati	+82 000	554 640
6:2 Justitiekanslern	±0	50 027
6:3 Datainspektionen	+25 000	119 377
6:4 Valmyndigheten	+3 000	23 093
6:5 Stöd till politiska partier	-19 000	150 200
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	117 771
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	-15 000	0
8:1 Mediestöd	-102 200	519 919
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	±0	38 514
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	-18 000	10 528
Summa för utgiftsområdet	-222 200	14 371 945

På grund av avrundningar vid angivande av enskilda anslag överensstämmer inte totalsumman för utgiftsområdet till fullo med summeringen av anslagen.